

No 94644 1920 No 147-195 ngày 11-1-1920
Đoàn Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Văn Đường

NĂM THỨ TƯ - SỐ 147 và 148

JEUDI 8 JANVIER 1920

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC-NGU'

AN HÀ NHU'T BÀO

報日河安

MỖI TUẦN DẶNG BÀO NGÀY THỨ NĂM

Direction - Rédaction - Administration - Boulevard Delanoue, CANTHO

TỔNG LY: TRAN-DẮC-NGHĨA

Chủ Bút: PHAM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHU'T TRÌNH

TRONG CỘ ĐÔNG-DƯƠNG

BỘN CHU LANGSA

BỘN CHU QUỐC NGŨ

TRỌN NĂM..... 5 \$ 00
SÁU THÁNG..... 3. 00
BÁN LẺ MỖI SỐ..... 0, 15

TRỌN NĂM..... 3\$00
SÁU THÁNG..... 2 00

BỘN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM..... 7\$00
SÁU THÁNG..... 4.50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhứt trình xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhứt trình thư 33 từ địa phương hay là gửi thông và xin phải trả tiền trước.

CANTHO - L'Est. Le POUSS

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bổn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà nước cho phép Bổn hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-tỉnh; nên bổn hiệu ăn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đăng mua mà uống thử coi có biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bổn hiệu ngâm, kể ra sau đây: Và có một thứ Thuốc ho thiệt là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHỈ KHẢI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hễ uống vào nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

Giá mỗi VE 0\$30, mỗi LỖ 12 VE 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thơ cho Bổn hiệu thì bổn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÂN PHONG THÁP TƯỚU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép tâm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bệnh như đau phong, tay chân phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỗi gối, tê tay tê chân, đau nhức trong gân cốt, các chứng thũng độc đi đứng chẳng an, đau nửa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thử dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều hiệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết.

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe hẳn hơn lúc trước trăm phần người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯỜNG CHUÔNG BỔ HUYẾT TƯỚU

Là một thứ Bi-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người.

Sắc dục quá độ, như đau chóng mặt, thần hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cơ đau lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỗi mệt, đờn bà đường kinh không đúng, bạch đới xích-dải đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mết vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh lể lể lấy đến dùng đăng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.

Hễ uống rượu thuốc này thì đau bệnh chỉ nó trừ cũng nói.

BÁ BO-VÊ SANH TƯỚU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong niên khỏi mang tật, bệnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Cho như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rũ liệt, lở tại lòng bùng, con mắt mờ mịt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư.

Bổn dược phòng bằng đa tâm chủ ý, Tiệm Phương kia thế nó hết sức mới chế ra đăng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hễ ăn hữ thì bổ âm, dương hữ thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thật thảy kém hao, hễ uống rượu thuốc này thì đăng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đăng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn liệu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này đăng thường thì đăng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó.

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯỚU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hổ-cốt và Mộc-qua, bổn dược phòng chẳng ngại công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền: Đau trong xương, tứ chi rũ liệt, đi bước không vững, da vàng, chân thũng khí hư huyết trệ nhức đầu phong, các thương thứ tích, cốt khí tím lả.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay đệ nhất.

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại đăng sống lâu thêm nữa.

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TƯỚU

RƯỢU THUỐC BỊM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huyết lực thơ cào, ấy là một thứ thuốc bí truyền tinh nghiệm đệ nhất.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ đăng, còn như đau lưng, nhức tay, mỏi chân, đau trong xương, hay dục dâm, hoặc bị té bị đánh mà sưng mình, hay là tay chân bại hoại. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của bổn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chần, hiệu Trung-Huệ Dược Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quý khách ai muốn dùng thứ thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhãn đề hiệu Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gởi thơ để chỗ ở cho ký lượng thì bổn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quý khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dặng mạnh giỏi, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cũng là ông già bà cả, nhưng kẻ ấy sẽ nói cho mà biết tiệm thuốc PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng bảo chế y sanh, tại đường CATINAT số 419 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán ròng những thuốc nhứt hạng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng nới, không khi nào thấy người An nam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THIAN HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thức rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người dờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giỏi.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RÒNG THUỐC THƯỢNG HẠNG

và nhiều hiệu có danh tiếng dấu bạc là **ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trừ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngừa dặng các chứng bệnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác, cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẠU GIANG

vốn dặng 600.000l.

Hàng này của Laosa và Annam hũn vốn lập tại Cẩn-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắc một dặc là tại Saigon có món chỉ thi trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Cũng gởi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gởi hàng lập tức. Xin quý vị đến xem Hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rơm hiệu Stella

Làm ròng hàng cho lán nước mía. Có bán lẻ, bán sỉ và cho lán về bán lại khỏi trả tiền trước.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lành thấp mướn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, lễ, kỷ yên, Tân gia, hạ thọ, khăn đen hàng nhiều lấy và khăn bông tốt thượng hạng, bán mới và bán lẻ vỏ ruột xe máy hiệu Michelin, giấy hàm-ét đủ cỡ dặng theo kiểu kim thời. Quý ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gởi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng ký lưỡng mà gởi contre-Remboursement nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lán đồ và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

Cẩn khải.

AN HÀ NHỰT BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Cuộc cử Hội-Đồng Quận-Hạt	7.— Văn thơ cũ
2.— Quan Tàn Tổng-Thống Đồng-Dương	8.— Ai tớn
3.— Thương trường hiện bạch	9.— Vạn linh tế
4.— Thói lủ lậu không chữa	10.— Nhân đàm
5.— Tình cảnh Cái-bè	11.— Nam-kỳ Thời sự
6.— Thơ tin vào lại	

Cuộc cử Hội-Đồng Quận-Hạt

Ngày 4 Janvier 1920

Quận Châudoc, Longxuyên, Hátien, Rachgia.

Phải dặng 127 tiếng thăm sắp lên thi đặc cử Ông Lê-bá-Gang..164 tiếng thăm Đặc cử

« Ng.-văn-Cư.. 81 —

« Ng.-quang-Diêu.. 4 —

Quận Biénhoa, Tâyninh, Thủ-dầu-một

Phải dặng 124 tiếng thăm sắp lên thi đặc cử Ông Tr.-văn-Dương 136 tiếng thăm Đặc cử

« Tạ-quang-Đắc. 111 —

« Tr.-minh-Ngân (cáo thối)

Quận Cantho, Soctrang Baclieu Travinh

Phải dặng 181 tiếng thăm sắp lên thi đặc cử Ông Tr.-trinh-Trạch 246 tiếng thăm Đặc cử

« Huỳnh-văn-Bloù (cáo thối)

Quận Gia-Dinh, Cholon, Vung-Tàu Baria

Phải dặng 156 tiếng thăm sắp lên thi đặc cử Ông Trg.-văn-Bến 299 tiếng thăm Đặc cử

« Trg.-văn-Ngân (cáo thối) 11 —

« Ngô-đức-Tuân 1 —

Quận Mytho, Tânan, Bentre, Gôcôg.

Phải dặng 217 tiếng thăm sắp lên thi đặc cử

Ông Ng.-v.-Đồng 368 tiếng thăm Đặc cử

« Nguyễn-văn-Thạnh 39 —

« Hồ-duy-Kiểm 23 —

Quận Vinhlong Sadec

Phải dặng 88 tiếng thăm sắp lên thi đặc cử

Ông Trần-định-Bảo 113 tiếng thăm Đặc cử

« Dương-văn-Mên 61 —

Bón quán kính mừng cho mấy ông đặc cử, xin mấy ông tám nẻo chánh vạch đường hay mà bảo thủ những điều ích quốc lợi dân, như vậy mới là chẳng phụ lời công chúng trách cứ mấy ông đó.

A. H. N. B.

Quan Tàn Tổng-Thống Đồng-Dương

Theo lời vô tuyến điện tín thành Lyon ngày 12 Décembre 1919, Thượng-nghị viện đã ưng phê cho ông MAURICE LONG là Thân-sĩ (député) Hôh Brème dặng phong làm Tổng-Thống Đồng-Dương thế cho ông ALBERT SARRAUT đã dặng công chúng tại cử chức Thân-sĩ tỉnh Aube nên ngài tỉnh không dáo nhậm xứ Đồng-Dương nữa.

ÔNG MAURICE LONG là quan Toàn Tổng Thống Đông-Dương đây sanh tại hạt Cret thuộc tỉnh Drôme nhâm ngày 15 Mars 1866, năm nay (1920) ngài đang 54 tuổi.

Buổi mới xuất thân ngài dắc cử làm chánh phái-viên tỉnh Drôme, nhờ sức dân hạt Dié (cũng thuộc tỉnh Drôme) ngài dặng tiếng cử vào Thượng-nghị-Viện. Khi vào Thượng-nghị-viện rồi ngài theo phe Radical-Socialiste, một ít lâu ngài dặng làm viên-chức trong phe ấy. Ngài hằng lo lắng phần thâu xuất các kho tư, cũng lắm phen ngài đối luận đều công ích giữa Thượng-nghị-viện.

Lúc nước nhà phải cơn khời lửa, tuy là niên cao kỹ trưởng mặc dầu, ngài cũng đem thân nhập ngũ tòng quân mà đến cầu quốc vương thủy thổ như ông Albert Sarraut vậy.

Máng chương quân lính, ngài trở vào Thượng-nghị-viện, ngài nạp một tờ lịch-trần về mề cốc rất nên thâm diệu ai nấy đều kinh phục khôn cùng. Bởi ngài có chỉ bày nhiều kế cao thâm quyền diệu trong cuộc vận tải lương thảo, nên lúc Lục-Bộ của quan Thừa-Tướng Painlevé hành sự, ngài dặng bang chức trọng là Thượng-Thư thông tri về phần lương thảo.

Ngoại trừ các phẩm kể trên đây, ông MAURICE LONG còn làm thêm chức Trạng-sur tòa Phúc-án thành Paris nữa.

Ngày nay chánh-phủ Đại-pháp có lòng tin cậy nấy phần trọng trấn cõi Đông-Dương cho ngài, ắt ngài cũng noi một chánh sách, hiệp một ý kiến với quan cựu Toàn-quyền ALBERT SARRAUT mà bố hóa bước đường văn-minh cho thần dân Nam-Việt.

...

Điện tín Paris

Khi quan Toàn-quyền MAURICE LONG được cấp bằng thì có dây thép qua lại như vậy:

Paris, le 15 Décembre 1919.

Thuộc-dịa-bộ gửi cho quan Toàn-quyền Saigon.

Có chỉ-dụ ngày 10 Décembre cấp bằng cho ông Maurice Long là Nghị-viên Hạ-nghị-viện làm Tổng-thống Toàn-quyền Đông-Dương.

Henry SIMON

...

Saigon, le 17 Décembre 1919.

Quan Toàn-quyền gửi cho Thuộc-dịa bộ Paris.

(Xin giao lại cho quan Toàn-quyền Long)

Chánh-phủ Cộng-hoà mới định giao cái mạng vận xứ Đông-dương về tay ngài, vậy tôi thay mặt cho dân chúng Tây Nam mà kính lời chúc mừng và chào ngài.

Cả thuộc-dịa đều sẵn lòng tin cậy tại chánh-trị và tri quen thuộc việc thuộc-dịa của ngài; lại cũng chắc rằng ngài sẽ hết lòng lo bích vực quyền lợi cùng là lo khai phát cuộc thanh vượng, ngõ dặng giúp ích cho đường tương lai của xứ này và của Mầu-quốc.

MONGUILLOT.

Paris, le 20 Décembre 1919

Thuộc-dịa-bộ gửi cho quan Toàn-quyền Saigon.

(Của quan Toàn-quyền Long gửi)

Tôi rất cảm ơn những lời ngài thay mặt cho thuộc-dịa và ngài lấy phần riêng của ngài mà tỏ với tôi đó. Tôi lấy làm hân hạnh mà gửi lời ngợi khen ngài vì trong lúc ngài tạm quyền bính chánh ngài rất dầy công khó nhọc mà tiếp làm những việc của quan cựu Toàn

quyền để lại. Công phu của ngài nơi Lương-thực-bộ thượng-thư thì tôi đã biết, nay ngài lại còn dầy công phu nữa thì đáng cho Chánh phủ mang ơn ngài. Tôi xin ngài tỏ lại với dân chúng Tây Nam rõ rằng tôi sẽ tận tâm kiệt lực quyết chí khai quang lý-tải và xã-hội xứ Đông-dương. Tôi lại kẻ chắc lòng trung thành của dân chúng, công lao động của người khai diển và bưng thành thiết của quan viên văn võ trong thuộc-dịa, sẽ giúp tôi cho hoàn toàn trách nhiệm.

Henry SIMON

Thương trường biện bạch

Xưa nay người Annam chúng ta vốn chuyên nghề ruộng vườn rầy bái chưa từng trải cuộc thương trường còn những nghề công cổ kỹ nghệ có làm thì đủ mệt đủ ăn ít thấy lập dặng cuộc đại thương cũng là làm cho tinh chuyên một nghiệp.

Bởi vậy chình dư hai mươi muôn dân tràn qua xứ Nam-kỳ của chúng ta nó lập thành cơ sở thâu thỏ lợi quyền của chúng tộc ta, dể mấy ông chẳng thấy, kia là phố thấp cao lở xổ, nó là tiệm hàng xén lảng xẩn, lớp cất nhà máy, lớp đóng ghe chài, lớp cất kho tàng, lớp lập hành trữ lúa, lớp đóng chaloupe đưa hành khách, lớp giặt ghe, lớp chở hàng hóa vận tải sang khắp xứ, chẳng kể chi mấy trăm năm trước, kể từ khi Đại-Pháp qua cai trị chúng ta dư sáu mươi năm, thì người chình tràn qua, xứ Nam-kỳ chúng nó lập thành cơ sở đồ sộ giần giấn như hòn núi Thái-Sơn nhưng mà trong mấy năm nay, nhờ các nhà soạn báo, cùng chư thư giả dáo

minh, đem tác giả nhiệt thành, kêu rêu chúng tộc ta mau mau thức giấc, dặng mà vì chúng tộc vì quê hương, chung muồn của hiệp một lòng chen lẫn ra chốn phiên ba cạnh tranh thương cuộc, nói cho phải cũng có một ít ông nhiệt thành, ông thì lập tiệm này, ông thì bán nghiệp kia, ra tranh đua cùng khách ngu; dóm thấy cũng đáng mừng và đáng kính.

Đến nay vì một tách café vô làm cho cổ động nhân tâm, từ nam chí bắc, có phải là thiên ý dục vàng hối quyền lợi cho chúng tộc ta chăng, và thư giả dể mội bấy lâu cho chúng tộc ta tỉnh lại chăng?

Ấy vậy ngày nay là ngày chúng ta phải liên đoàn kết thể, nương theo bóng cờ tam sắc của thấy ta, và trông cậy quyền lực và trí hóa của thấy ta, chỉ về cho ta ra chốn thương trường đua tranh cùng khách ngu.

Tôi cúi xin mấy ông thông thời vụ, thư tiện nghi, xin trừ hoạch phưong châm, dặng thì thổ vận hối quyền lợi cho quốc dân ta an hưởng?

Và xin mấy ông đại nghiệp hảo gia phú ông diển chủ, thừa cơ hội này là thiên tài nhứt thời chi ngộ, xin vì chúng tộc vì quê hương, tập tư bổn, hội nhân mưu, trước hết trong sáu châu chúng ta chung của hiệp lòng, lập một hàng ngàn hàng dặng mà phò tri quyền lợi, sau trong 21 hạt mỗi hạt, lập mỗi hội cạnh nông dặng mà tương trợ cho nông phu, cùng diển chủ, trong 2 cuộc lợi to tát này, thì xin nhờ ơn mấy ông cao triu thư giả, cùng là mấy ông đại nghiệp hảo gia ra của gán công, khai dân trí hóa dân tài ra chốn thương trường tranh cạnh, sau nữa những bậc tài ba lợi lạt thư vụ thông thời, hoặc ông mở có sẵn sàng tư bổn lập tiệm bán buôn, còn n hững ông mở thiếu sức kêu rú hiệp lòng

lập tiệm này bảy hàng kia, thì phải tùy thời vụ, kiến thức mà làm, ráng chen thưa lần bước ra chốn phiên ba làm sao cho tài nguyên tấn phát.

Đã biết rằng vạn sự khởi đầu nan, nhưng mà không làm sao biếtặng!

Đã hay rằng: người china chuyên một nghề thương mại, từ chín trăm năm trong xứ Nam-kỳ ta, còn người Annam chúng ta phần nhiều chưa thông chưa thạo, nhưng mà thế thương vô nan sự đó lại tâm bất chuyên, miệng là ngày nay chúng ta bên chi thì hơn, đứng có làm phần chầu buổi đầu, trong ít ngày phần tâm giải đãi, chỉ cho khỏi china nó cười ta, là người uê tri. Vậy nay tôi cúi xin mấy ông suy cho cùng xét cho kỹ mỗi việc ra đường vì hành sự, xin phải tam tư, nhi hậu hành, đừng thái quá, đừng bất cập miệng là mấy ông đồng lòng chung của, kết thể bên đoàn, lập thành thương cuộc, thỉnh-thoảng bước lần, dậm ngàn cũng phải đến. Những mấy lời tôi tỏ ra trước đây, vì tất dạ nhiệt thành của tôi ao ước cho đồng ban chúng ta mau mau ra chốn thương trường cạnh tranh quyền lợi, còn một cuộc lợi quyền to tát trong tay quốc dân ta là cuộc cốc-mễ (lúa gạo), theo ngu kiến của tôi đây, cúi xin mấy ông cao minh nghiên cứu, vì lâu nay người china đến xứ ta lập thành cơ sở đồ sộ trước mặt đây, để mấy ông chẳng thấy, hiện nay tại Bình-Tây, Bình-Đông, Rạch-Các ở hạt Chợ Lớn nhà máy năm bảy cái, kho đựng lúa tám chín trăm cân, ghe chài hai ba ngàn chiếc, mỗi năm chúng nó ở không mà chờ đến mùa lúa thu hoạch lợi quyền của chúng ta biết là bao nhiêu còn chúng tộc ta cứ lo cấy sâu cuốc bằm, trái nắng dầm mưa, đến mùa đầu đội tay chèo, đem lúa đến bán cho chúng nó, ngồi không mà thủ lợi có

ức chẳng? Vì sao vậy? Là vì chúng ta không dặng nhứt tâm nhứt đức tương ái tương thân, nếu nay chúng ta biết xe đây liên đoàn cho chắc, đắp nền Bắc ái cho cao, lo chi quyền lợi chẳng về trong tay quốc dân ta an hưởng, và hầu làm gương cho con em ngày sau tấn hóa.

Đã biết china chúng nó chiếm đoạt quyền lợi to tát của chúng ta bấy lâu và cái thế lực của chúng nó sẵn sàng như thế; nhưng mà đương lúc này chúng ta cũng còn phương châm tranh cạnh cùng chúng nó đặng. Đặng là đặng như vậy; nay tôi xin tỏ cho mấy ông cao minh thế giả, đại nghiệp bảo gia nghiên cứu, có phải thiên thời bất như địa lợi, địa lợi bất như nhân hòa; tuy nay china chúng nó sẵn sàng cơ sở nói trước đây mặc dầu; nhưng mà xin mấy ông dòm coi cái địa thế Nam-kỳ đường đi nước bước xa gần và lúa gạo trong hạt nào nhiều ít.

Nay tôi xin kính tỏ cho mấy ông rõ, và chúng xứ Nam-kỳ của chúng ta đường sông chia hai ngã, tiền hậu lưỡng giang, tiền giang: Mỹ Tho, Vĩnh Long, SaDEC và Tân, hậu giang: Cà Mau, Rạch Giá, Châu Đốc, Cần Thơ và Tân, vậy chỗ lúa gạo xứ nào nhiều, có phải tiền giang có ba phần; hậu giang có bảy phần chẳng, còn như các tỉnh tiền giang chỗ lúa xuống Mỹ Tho gần hay là chỗ lên Chợ Lớn gần! còn như các tỉnh hậu giang chỗ lúa lại Cà Mau Cần Thơ gần? hay là chỗ lên Chợ Lớn gần; xin mấy ông cao minh suy cho cùng xét cho kỹ trong cuộc thương trường phải tranh trư tranh liệt, vì thuở nay người china nó mua lúa trong mấy tỉnh tiền hậu lưỡng giang của chúng ta nó chở về Bình-Đông, Bình-Tây Rạch-các về hạt Chợ Lớn đường đi nước bước là bao xa, khi qua bao ngược

lúc lại bao xuôi, đường sá xa xuôi rạch sông eo hẹp chúng nó còn ráng làm cho nên việc.

Ấy vậy ngày nay là ngày chúng ta phải liên đoàn kết thể hiệp của chúng lòng làm sao cho vãng hồi quyền lợi cho chúng tộc ta. Vậy thì trước hết chúng ta cậy quyền lực của thấy chúng ta là Đại-Pháp phò tri, sau là chúng ta nương nhau mà kết thể. Tiền giang lập một cái nhà máy tại hạt Mỹ Tho và cất kho lập chành trữ lúa sau thành thốn sẽ đóng ghe chài; miệng là có ghe lớn ghe cuồi lớp ghe các nơi chở lúa đến bán lớp phe trong tiệm đi mua, còn như các tỉnh Hậu giang trước hết lập nhà máy tại Cà Mau và Cần Thơ công việc chở chiến cứ theo thể lệ như tiền giang nói trước đây rồi thành thốn ghe chài sẽ đóng, có phải đi bán cũng mau đi mua cũng lẹ sông sâu nước chảy phương tiện chở chiến chẳng? như chúng tộc ta lập được thành tựu ba cái nhà máy rồi thì chúng ta sẽ xin Chánh-phủ mở các cửa biển lập cuộc thương cho ngoại quốc vãng lai giao diệt, thì hàng hóa của ngoại quốc chở sang đồ thổ nh. hi của chúng ta họ mua lại. Có phải mở rộng nẻo thương trường là phương tiện đường cho quốc dân ta tấn hóa chẳng?

Đặng như vậy xin mấy ông kiến thức cao minh trù hoạch phương châm lại cho kỹ, có phải quyền lợi chúng ta nắm trong tay và cuộc thương trường ai vô tranh dặng, khi chúng ta lập thành dặng các cuộc lợi to tát rồi thì chúng ta sẽ chọn lựa bực tài năng xin xuất dương đến xứ nào hay ăn lúa gạo nhiều trước làm quen hầu để bề vãng lai giao diệt, sau cho dặng rộng thấy xa nghe học thêm về xứ mình hầu mở mang cho đoàn hậu tiến? Vì ngày

này là ngày chúng ta phải nhứt tâm nhứt đức, tập tư hồn hội nhân tài lập thành cơ sở to tát vãng hồi quyền lợi này cho quốc dân ta, dặng thành tựu như mấy cuộc nói trước đây. Nói thiệt dẫu cho china có mấy chục cái nhà máy mấy trăm tiệm chành mấy ngàn căn phố mấy muôn ghe chài tại Bình-Đông Bình-Tây Rạch-các thì china chúng nó cũng phải đóng cửa cặm sâu mà, xin mấy ông cao minh thế giả suy xét trong cuộc thương trường đi mau về lẹ thì hơn? Vì xưa dòng nghề si đứng đầu nay lấy nghiệp thương làm gốc, kia như Huế-kỳ chuyên nghề buôn giàu có năm châu, họ như Hồng-mao tin việc hùn kinh doanh bốn biển; bởi vậy nay bên Á-tê-á ta người Trung-hoa đến người Nhật-bổn nói theo ra chốn thương trường cạnh tranh thương cuộc.

Vì vậy chư quốc liệt cường thấy dòng thương làm trước, chuyên nghề thương mại, lập hàng hiệp hòa đồng lực đồng tâm chung lòng chung của, tri thủ lợi quyền kinh doanh thế giả, hệ chung của nên giàu, đồng người quá mạnh, vậy nay chúng ta xin thương chúng tộc miễn què hương, đừng lòng tật đố chẳng đặng hiểm nghi, chưa việc gian tham, tránh đều ganh gổ, xin mở lòng thương bạn đồng bào gia đạo nghĩa phò tri quyền lợi, tập lễ nghi mỹ tục thuần phong dùng tri hòa cạnh tranh thương lộ, giữ tinh thành giao diệt vãng lai, vì chúng ta sanh trong thời đại này, là thời đại văn minh, con mắt đã dòm thấy cuộc thương trường, là tại đã tạo nghe đường kinh tế, nếu trong lúc này mà không tấn bộ, e sau tự hối ắt muộn đó.

Vĩnh Long, le 20 Décembre 1919

Tổng-bưu-Định tư Tịnh-Trai

Kính soạn

Thói hủ lậu không chữa

Như bọn huê-kiểu qua tá ngụ tại nước Nam ta hơn mấy chục năm nay, nhờ của đầu mà kinh dinh sự nghiệp, sắm hàng tàu lập nhà máy xay lúa, cất phố lầu chôn chử, lập tào khậu nghinh ngan khắp cả lục châu. Có phải là nhờ của cái trong xứ ta mà dựng no cơm ấm áo hay không? Sao mà họ làm nên sự nghiệp như vậy, là vì họ biết binh vực nhau, giúp đỡ nhau, tình oậy nhau mỗi việc gì cũng hùn hiệp nhau mà làm, ban đầu nhỏ sau to, có phải là nhờ vậy mà nên hay không?

Còn Annam ta bấy lâu nay đời họ cũng như anh em vậy, cứ giao thiệp với họ mua bán với họ, cho đến đời gả con gái cho họ là khác, ấy có phải là họ nhờ của cái xứ ta mà họ làm nên hay không lẽ tự nhiên họ phải giữ một lòng kỷ niệm mà mang ơn ta mới phải, có đầu ầu của người rồi phi-ân, trở lại khi thì Annam ta là phường Ấn-trí, Nam-mang từ v.v.v. thật là ầu trái không nhớ kẻ trồng cây mà.

Đều ấy có đáng phiền đáng giận không Đổng-bào ô! Có cần rằng: Như phi nghĩa bất giao, vật phi nghĩa bất thủ, Đổng-bào ta cũng thường chẳng biết xét cho kỹ ba triệu rưỡi đồng bào ta mà hè nhau rập nhau một lòng thành thiệp, kẻ công người của, chung cùng nhau mà lập hàng kia nhà máy nọ, mỗi đều gì cũng hiệp hùn nhau lại thì ắt phải hơn họ bội phần, ta giúp cho ta ta làm bạn với ta, người giàu giúp kẻ khó, người trí dạy kẻ ngu, mà kết một giây thân-ái, thương lấy giống nòi, chẳng ấy khách kiều cư nào mà dám khi thị ta, hém vì có một đầu hủ lậu không chữa, chặc khi ai nấy chịu, cứ ăn

no rồi nằm ngủ thảnh giắc, không nghĩ đến sự nhục vinh, không màng đến hủ thiện, ai có đến rủ hiệp hùn mà mua bán hay là làm việc chi có ích lợi chung thì sợ chúng gạt lường dả rung en phát rết, rồi bàn rằng: Annam ít vốn mua bán không lại khách trú Đều ấy thật nên rất hổ xin đồng ban nghĩ coi chặc hèn Tào qua có đem vốn liếng theo hay không??? Như mới đây chúng tôi vì lúc tranh thương, đến rủ ông Hội đồng K... ở làng L... A... mà hùn vốn mua bán tranh thương cùng khách-trú, ông lại bàn rằng: «ANNAM LÀM KHÔNG LẠI KHÁCH-TRÚ» ông nói như vậy xin hỏi đồng bào và ông chủ bút coi định làm sao??

Phú-Sơn: Phạm-kim-Chi

...

Người mà không thương nòi giống, người chẳng biết tiết quyền lợi của xứ sở mình, đã chẳng lòng ra binh vực gánh vát thì chử, lại kiếm lời ngạo bán làm cho mỗi chí Đổng-bào trong đảng kinh tế.....

Ô hô! người đương ấy, tánh tình đương ấy, sống làm chi cho uổng cái tên Người thế này, mặt mũi thế này, chặc cho rãnh ai mà thêm nhác... nà...!

Chủ-Bút

Tình cảnh Cái-bè

Tại Cái-bè có thấy giáo tên là Đoàn-từ Khoan vì lúc này là lúc Đổng-bào tình ngó cạnh tranh quyền lợi với bọn Huê-Kiểu. Hém vì thấy có tấm Nhiệt-Thành, mà không có tư bốn, nên muốn cứ dõ đại sự thì khó nổi làm, vì là một cây làm chẳng nên Non, phải hết lòng thành thiệp ra cổ động đổng bảo

trong địa phận xin kết giây Đoàn-Thế hiệp hùn tư bốn lại mà tranh thương mãi, kéo uổng phận rầu rầu, và thấy có làm bài khuyến khích như sau đây, đặng rủ hiệp hùn tư bốn lại, nhiên tay vỗ «ên kêu, mà tội nghiệp cho tình cảnh xứ Cái-bè, hãy còn lạnh ngắt như giá mùa Đông, thật lấy làm tội nghiệp cho chí Nhiệt-Thành của thầy giáo Đoàn-từ-Khoan hết sức. Nên tôi xin ăn hành bài khuyến khích của thầy ra đây cho đổng bảo tường lãm, và tặng khen thầy là người có chí Nhiệt-Thành mà hém vì độc lập nan-vi.

...

Bài khuyến khích của thầy giáo Đoàn-từ-Khoan như vậy:

Điều hữu lý tự, huân nhưn vô bằng liễn, nhưn nhi vô hữu khởi bất như điều hổ, do thử điều động quân giao chí chí, Tư nhưn, Quốc-gia khai trường thương mãi giáo hóa lẽ dân, ám giản chiến thương khả giữ Ngoại-quốc tranh hoành quyền lợi, Ư thử ngu đảng hiệp tạo trượng điểm tại tư Cái-bè thị, đa mộng ki ễ hữu, đa thiện hiệp-đồng khả vi vãng tập thành lời, Nương thử bất thất đổng bảo chí thể diện, tư Khâm.

Phú-sơn. — Phạm-kim-Chi.

Thơ tín văn lai

Kính ông Chủ Bút An-Hà

Cúi xin ông vui lòng ăn hành bài này vào tờ Báo An-Hà tôi rất cảm ơn ông hết sức.

Văn tôi khi trước có quen biết cùng thầy Trần-hữu-Bổn giáo tập làng Vĩnh-Phú. —Thật người trạc còn xuân mà tánh nết diêu dàng ưa đùa nho nhả, ở với anh

em bầu bạn hay cùng kính, trong nhà thờ mẹ thảo cha, và có chí lo việc thương mãi lắm. Nguyên tôi cũng thấy Trần-hữu-Bổn đã kết niềm kẻ thờ, hiện hữu tôn ty, thật huynh hữu đệ cùng tâm đầu ý hợp, lại hàng giữ cáo ngỏ ông tức được ông, tuy chẳng đặng gần nhau, ai lo thân nấy; chớ niềm bằng hữu chẳng chút lãng xao.

Mới đây, tôi xem tờ An-Hà số 141 thấy hiện hữu của tôi còn bên nơi Vĩnh-Phú lại gặp thời cạnh tranh quyền lợi, hiện hữu tôi lại nhờ ông Bành-tòng-Mậu vì nghĩa đổng bảo ra giúp vài trăm ngàn bạc cho thầy Trần-hiến-hữu của tôi ra lập tiệm café tại Vĩnh-Phú, tôi thấy vậy rất mừng, khá khen cho Trần hiến hữu này, được dự vào bản thương trường rồi, ấy là thiên tòng nhưn nguyện đó. Thật là hoân thiên bất phụ hảo tâm nhân Nay đã gặp thời làm ăn rồi, vậy xin Trần-hiến-hữu hãy nếm giây đoàn ti ễ mà phấn riết tới bờ hiến hữu, bang đầu bán café rồi lần lần lập tiệm lớn bốn đồ tạp hóa, mua đồ thổ sản trong xứ của ta mà bán lại cho hàng Annam thương cuộc công-ty. Và tôi có thấy ông Bành-tòng-Mậu có hứa rằng: như hiến hữu mở cuộc buôn bán lớp chừng 5, 3 ngàn thì ông sẵn vui lòng mà giúp cho được vậy thì rằng mà vùng vẫy đi bờ hiến hữu được làm gương cho Annam ta trong xứ nơi tổng Thanh-bình bất chước. Ráng bỏ Trần hiến hữu.

Sau đây tôi xin nhắc cùng quý vị hảo gia trong tổng Thanh-bình, nào là: Thấy cựu ban biệt, Minh, Thấy cựu Cai tổng Ngoánh, hương bộ Thịnh, hương chánh Tện, cựu cai tổng Quới, ông hương cả Thiệt, sao chẳng ra mà tính cuộc tranh thương, được làm gương cho mấy nhà giàu khác noi theo với bờ quý ông quý ngài. Nghe nói thấy cựu cai tổng Quới

và ông cả Thiet rất giàu có của đảng trăm muôn sao mà đánh làm thình như vậy, không chịu xuất tư bốn ít muốn đóng ra lập tiệm tại Vĩnh-Phủ được tranh thương đoạt lợi mà làm gương cho đoàn hậu tấn. Cúi xin chú ông lưu ý.

Lê-trí-Nhơn.

A Monsieur Phạm-kỳ-Xương
(chủ bút An-hà Nhật-báo)

Kính lời thăm ông cho đảng khương cường văn minh tấn bộ.

Sau đây xin ông cho tôi một chèo giấy dán ở dưới lòng kẻ dưới đây. Và tôi là phạm thấp hèn, chột thấy hẹp nghe, đầu gối chèn vào cuộc tranh-thương mà biện luận; nhưng mà tôi cũng có chút dạ ngu nhiệt coi như báo thấy rõ những lời vàng tiếng ngọc của chú quý ông chủ bút có dòng thương-mãi và tuyết giao với khách trú, thật là đáng kính đáng phục... Ấy là các quí ông tổ đầu thương tiếc giống nổi trong sáu chục năm dư bị khách kiều cư thâu đoạt lợi quyền áp chế người Annam; ngày những đêm hết dạ lo tìm phương c âm chí báo, kêu rêu khuyến khích đồng ban mau ra tranh cuộc đại thương khuyến tận tâm tận lực, nắm chắc giây đoàn thể với nhau, thì lòng nhưn đức của quí ông trong đại biết bao?..

Bởi từ từ bốn tháng Aoút 1919 đến nay, trong lục châu chú phú gia từ phiên ba đến sáu đả, từ sang chí hèn cả thấy đều lo hiệp hòa nhiều ít, kẻ của người công, nương cậy nhau lập tiệm này quán kia xem đã thành tựu.— Trên nhờ có thấy ta là Đại-pháp, dưới thì có chú quý ông chủ bút và trang thức giả diễu dắc. Còn mấy ông hào gia phú hộ lại sáng lòng xuất tư bốn ra lập chành lập hãng rất to tác động thâu đoạt lợi quyền, ngổn ngang cái hồng phước về sau

cho con cháu đoàn em cộng hưởng, đáng gọi kẻ mẫu nhiệm thâm diệu đó, thật rất may mắn biết đường nào...?

Song các nơi đầu đó đông nhưt tâm năm giây đoàn thể trọn niềm thân ái mà gây dựng đã kinh dinh đồ sộ; phần nhiều thì nơi tỉnh thành lập rồi trước. Còn mấy chợ nhỏ nhỏ, thời đầu vài ba tiệm bán tạp hóa và quán cao lầu, ca-phe, bánh nước vân vân.

Duy còn tại chợ Cầu-kè xem ra tình cảnh người Annam rất lạc lõng. Nhưt là tổng Tuần-giáo mấy ông thần tài làm tại ngơ mặt diếc lặng lẽ như tờ, êm ru như thạch bản. Phần nhiều các ông hương chức các làng đến làm việc nơi bốn quận hể có tới chợ thì rảo rảo rồi cũng chui vô tiệm chệch mà nhậu, coi lại cho kỹ là những hương chức không; đầu khất khăn đen mình bận áo dài, chớ nào phải là bực hạ lưu đầu, ngồi giao du lại ăn uống lấy làm khoái khẩu lắm.— Chớ chỉ chẳng có tiệm cơm cháo của người Annam bán thì chẳng nói làm gì cái này tiệm cao lầu ca-phe của người Annam bán đó, nấu xào ngon có thua gì của chệch, các ông lại chệch không thêm bước chơn tới cửa; nên làm như thế thì Annam phải đóng cửa tiệm còn gì? Bởi các ông hương chức ới? phải ghi xương chạm lòng những tiếng mang ri, mọi rợ, ấu trĩ của Lý-Thiên nhục mà ta mãi sao nở lòng nào còn tới tiệm của chúng nó mà nước cho vô, đeo đuổi theo giao thân hoài vậy, đoạt lợi cho nó vậy; hay là các ông là người Minh-Hương lại căng obi đó cho nên đoạn nghĩa chưa đành.—

Mấy ông háy lấy kiển mà rọi coi cái dung nhan coi thật giống người Annam thì phải tới tiệm Annam mà ăn uống, vào quán Annam mà mua đồ chớ đừng

có làm lộn xộn như vậy nữa.— Còn một lẽ nếu mấy ông rọi kiển mà hình dung giống chệch thì thôi tha hồ ăn đầu trời thấy! mua đầu mặc kệ tùy thích tự do có ai kêu rêu làm chi cho uống tiếng.

Nghe chắc rằng: chệch nó dùng thứ đá nam châm (pierre aimantée) dẫn những bàn ghế, ngách và cánh cửa. Vậy thì hương chức mấy ông nào thật là người Annam rông, đi ngang qua cửa tiệm của chúng nó thì phải qua phòng cho làm làm.—

Sau đây cúi xin ông pháp Sư A. H. N. B. số 143 dùng điều ấy truy hồn chuyển chữa cho mấy quí vị kẻ dưới đây đừng nhập xác định tình lại. Thứ nhưt chứng ngũ tạng quá tệ; Thứ nhì chữa bệnh mắt phải Hả-dông ly-tích thì mới mạnh giỏi, mở mắt định tạch lo đời.—

Xin kêu giùm ông cựu Ban Bện. Đình-quan-Hiển con trai của ngài là M. Dương, M. Truyện, M. Thán. Thấy Ban Biện tâu: Tổng-tân-Vui, Chánh Bại Độ, Hương chủ Khoe, hương hội Đe hương chủ Trương, hương chủ Trương-hoài-Lão, ông Huỳnh-Ky, Cã Lũ.—

Còn về tổng Thành-Trị: Thấy Cai Nguyễn-phí-Phụng; con ngài là M. Cự, M. Giới, cháu ngài là M. Nhàn, M. Lùng M. Đình, với hương chức là xã Hinh, Chủ Tổng M. Y, M. Huệ, M. Kiển, M. Ngự, M. Cay.

Lại nghe rằng: thấy Phó tổng Thành trị là M. Nguyễn-hữu-Tĩnh lập chợ thiết là để cho chệch mượn phố ở buôn bán, mà lại còn giúp tư bốn nữa. Gồm bốn tách thấy phó lại ưa coi hát bộ chệch, rước về hát tại chợ mình coi cho phí chi trước là sung chợ sau nữa dễ buôn bán.—

Hỡi Annam ta! ai là bực trí thức có lẽ nào mà quên lời của chệch Lý-Thiên vậy...?.....

Một người đọc báo
ở quận Cầu-kè

Châu-Hưng, le 27 Décembre 1919
A, Monsieur Chủ bút An-hà Nhật-báo Cantho
Kính thăm ông cho được vạng sự bình an. Sau tôi xin tỏ cho ông rõ.

Văn từ mấy tháng nay, trong các tờ báo quốc âm gửi đến trong làng tôi, thì tôi thường thấy lời của chú quí ông chủ bút có dòng đóng ban ta ra tranh thương cùng khách trú, mà rủa cái nhục trong thơ Lý-thiên khi Annam ta là phường ấu trĩ, thói giả mang, không biểu thương mãi là gì, tuyết giao cũng khách trú sao được...!

Bởi mấy lời chệch Lý-thiên nhục mà đây, mà làm cho đóng ban ta ai ai cũng xút tâm. Nên đóng ban ta từ các chốn thị thành cho đến các nơi vắng giá, đóng ban ta đầu đầu cũng kết giây đoàn thể mà chung cùng hòa hiệp cùng nhau lo lập tiệm to quán nhỏ mà tranh thương cùng khách trú, thiệt chỗ nào mà có tiệm quán Annam lập ra bán, thì người Annam lại tới buôn bán mà giúp nhau cho tranh trau. Tôi thấy vậy rất vui lòng vì đồng ban ta ngày nay biết thương nhau và giúp nhau; đúng khen, đáng kính.

Còn tôi thấy tại xóm Cầu-dây làng Châu-hưng tôi ở đây có 3 cái quán cơm và café của chệch bán, thường khi người Annam tới ăn uống trong tiệm đó, thì nó coi theo người giàu có sang trọng trong làng tới ăn uống thì nó còn từ từ chút, người nghèo ăn uống tiệm của nó thì nó hân hỉ khi thì lắm.

Tôi thấy vậy lấy làm buồn về sự buồn nó tất hại nỗi giống ta. Tôi muốn lập 1 cái tiệm bán cơm Annam, café và bán lẻ rượu tây và Annam. Song hểm vì tư bản không có đủ mà lập ra 1 tiệm như vậy cho người Annam ta chỗ này tới lui ăn uống mà tuyệt giao cùng hàng, cho khỏi nhục, khỏi hổ....

May vì trong làng tôi có 3 ông: thiết là người sơ tài trong nghĩa, có dạ nhiệt thành, biết nghĩa đồng bào, biết vì chúng tộc xuất tư bản mà giúp cho tôi làm vốn không ăn lời dặng tôi đứng lập tiệm bán các món trên đây cho đồng bào chỗ này khỏi lui tới cùng tiệm chệch.

Ông chủ Quới cho tôi mượn 10\$, ông hương quán Biên 10\$, ông xã Khôi 100\$ Tôi nghĩ vì 3 ông trên đây thiết là người hảo tâm, tôi không biết lấy chi mà tỏ dạ cảm ơn người đại nghĩa, nên kính xin ông chủ bút làm ơn cho tôi 1 chèo giấy mà ấu hãnh cái dạ nhiệt thành biết thương chúng tộc, mà giúp cho tôi ra tranh thương công khách-trú đây, cho họ châu chừ phú ông tương lai.

Song từ 1 đến từ ngày 20 Décembre 1919 tôi khởi ra bán tới nay, thì xem coi lấy làm thừa thớt lắm. Có 1 ít ông hương chức biết nghĩa đồng bào tới lui ăn uống.....Còn cũng nhiều ông hương tới lui trong tiệm chệch mà ăn uống vui cười ngả ngớn, vì vậy nên dân trong làng cũng nói gương mấy ông...mà ra vào quán chệch.

Vậy tôi xin ông chủ bút có phương chi dục lòng cho mấy ông....cho biết nghĩa đồng bào biết vì chúng tộc mà giúp cho người đồng bào mua bán cho được tấn phát mà rửa nhục của khách kiều cư khi thì nói giống ta đó...

Chờ từ ngày tôi khởi ra bán tới nay thì trong tiệm tôi sắp đặt chỗ ăn ngồi rất sạch sẽ, và tôi tiếp rước người Annam nào vào tiệm tôi ăn uống cũng tử-tế, mà không hiểu tại sao mà còn nhiều người hay lui tới tiệm chệch. Không lẽ mà họ mắc ngái chệch. Cúi xin ông liệu phương chằm nào hay mà cứu chữa dùm làm ngái.

Nay kính bái

Cựu-đội Lữ h

Châu-hưng-Sắc-trắng

Văn-thơ cù

Lưu-hoàng-Thúc ký thơ vu.

Quan-vân-Trường chiêu cô

Từng nghe: hùm gấm gió thổi

Mây âm dương ý khéo đầu cơ

Rồng dậy mây tuông.

Duyên tôi chưa khiến nên kỳ ngộ

Chẳng những soi gương sáng-nghiệp

Lại thêm nơi đầu trung-hương

Cao-hoàng trước dựng nền Lưu

Cũng vì cây cỏ tôi nanh-vút

Thế-lở sau ghen lửa Hán

Chúng vì nhờ có kẻ cánh vầy

Nhân từ lộ ráng nghiêng quờ

Nên nổi xóm ông khuấy rối

Ghi xương tạc giá

Ba họ từng kết nghĩa Đào-viên

Chải gió tắm mưa

Ngầu năm ước danh để trước thê

Trái trâm trận sức còn hăm hở

Phá muốn binh chi hấy lấy lưng

Chém Hoa-Hùng chẳng kịp trở tay

Đang cáo thấy đều tang-vỡ

Đuổi Lữ-bộ mau đường nháy mắt

Oai hùm ai chẳng nép kinh

Gấm câu nhứt bại hữu thiên

Chỉ hào-kiệt tri-tri dễ ứng

Ai tín

Quận Cầukè: làng Hoà-Thịnh thấy cựu Ban-Biên Sơn-thanh-Sở đã ly trần hôm đêm 21 Décembre 1919

Sở là ngày 20 Décembre ngài đi qua rạch Vọng mà viếng chái thất lâm bốn tại nhà bà gia của ngài, qua ngày 21 thì ngài nhuộm bạch hơi ngày ngày đến 3 giờ chiều bắt ngựa mưa một riết cho tới 12 giờ khuya thời tách hơi. Sáng ngày 22 Décembre diên linh cửu ngài xuống ghe chở thẳng về chợ Cầukè đem vô chùa Phật để đó động cho thân bằng cố hữu đến phúng điệu. Tối ngày 24 Décembre mới an táng. Ngài hưởng dương được 38 tuổi. Thiết là căn phước rất vắn. Bình sanh bốn tánh ngài chẳng đổi, lúc ngài hành chánh thì một lòng trung trực vô tư, tỏ dạ hiến lương mà dài thôn dân.

Vậy hương chức chúng tôi cảm tình huy lụy mà cầu chúc cho linh hồn ngài trực chỉ tây phang mà hưởng phước niêu diêu.

Hoà-thịnh: Hương chức đồng huy lụy.

Vọng-linh-tổ

Bang-long, le 10 Decembre 1919.

BẮM

Kính thăm ông, bà và quý quyến ông an ninh trường thọ.

Tôi lấy làm hạnh phước, cho bà con và gia quyến của tôi, mới tiêm dâng thuốc của ông là Vọng-Linh-Tổ, thiết thứ thuốc tl an bệnh, lấy làm may nắng chờ tôi làm sao? là linh dược Vọng

Tướng chữ trùng lai vô địa
Luy anh-hùng mướt-mướt lại sa
Nhưng mà thướng phụ ấy lỗ thường
Chỉ bằng kiên trình là chí cả
Đương thuở nghèo đường cần rún
Tướng người cứu vận giáp tinh trung
Gặp khi lửa mới cháy mây
Sao người đã theo xe biển nọ
Lăm phò Hán trước hàng vì Hán
Tiết ấy khá khen
Độc diệt Tào sao lại phò Tào
Lòng kia khôn tỏ
Luận như thần Bị
Há dễ nài bao
Rồng thiếu vảy nghi khó kị bay
Cuối mình phải nương theo Viên-Thiệu
Hùm dặng thịt càng thêm khoẻ-mạnh
Mừng người dầy gặp gả Tào-Côn
Đời cang Thanh-long
Lương, Xú đã đầu dặng hai tướng
Giải vây Bạch-mã
Hứa, Dôn đều dứt chí ba quân
Luận như người danh đã nên danh
Tướng lại mở cực nào xiết cực
Thường lại bao, ban lại thường
Người hiên-vang đã toại một thân
Tha thì giết, giết thì tha
Miệng chịu uốn đã mồm tặc lười
Thà bắt mổ dưng cho lão tặc
Bao đánh giết tướng họ Viên
Thà đem ta nộp với Tào-mang
Lựa phải phá quân người Thiệu
Chẳng qua muốn trọn niềm thủ túc
Vay cho nên phải lộ tâm cang
Đầu còn doái chút Lưu-Huyền
Sau trước lòng chẳng đổi một
Tua khá thăm tin Dục-Đức
Sum vậy bạn lại hiệp ba
Tổ đã cạn lời
Người dừng ngại dạ.

(Sau sẽ tiếp theo của Quan-vân-
Trường đáp lại)

Quân-Ngái: Nguyễn-văn-Kiến (lục)

Lưu-Tề đại hữu-hiệu báo hộ thân thể
bà con tôi mạnh giỏi.

Chờ cũng bình người đồn bà của tôi
đang kinh vô lễ, khi nhiều, hoặc ít, nhờ
linh-lẻ này báo hộ có chươg và tốt, còn
con nít sức khỏe, không ẻo uột nữa.

Vậy xin ông làm ơn cho tôi mua thêm
750 tiền hiệp Văn-Lưu-Tề, gởi contre
remboursement lại nhà giấy thép Séc-
trăng, tôi lên lãnh, xin ông gium sớt-
sáng để tên như vậy.

Cửu Hương-Giáo

Trương-từ-Quí

Village de Ban-Long

à Séc-trăng

Nhàn đàm

Tên Mít rõ rồi tên Ổi là gì là báo thiết
vấn mặt nhau lại ngay. Bữa kia Mít
gặp Ổi ở nhà chuyện vãn một hồi bên
đay qua việc tấp nập, Mít lại hỏi:

Ổi—Chú này, vãn một chú mày xư
rày, mày xư đây, để tao tặng cho mày
một bản thơ chơi nê! được không?

Ổi—Tự ý anh lên sao tôi làm chơi!

Mít—Ừ để tao viết cho chú mày coi

Ổi—Tôi đọc phước đi mà nghe viết lịch
gi cho lâu cò.

Mít—Vây cũng được.

ĐỌC RĂNG:

Phải chăng Tấn Hồn tái sanh đây
Tập tước như mi cũng lạ này
Sông với Yên-Anh thua tất một
Sơ cũng Tô-Tả thiếu phân ngoài
Lo như Núi-Hồ kém không phép
Gióng tại Hành-Tôn ngất thiếu tài
Hoài-tử ngày xưa nên tuần kiệt
Nay lung kẻ kẻo có anh mày
Ổi nghe rồi có ý giận! bèn nói rằng:
Anh đã tặng tôi thì tôi phải tặng lại anh
chơi! Nói rồi liền đọc rằng:

Ừ hự mặt anh đã nổi nhường
Thấy thời biết rõ bợn văn chương
Xem qua những ngớ ông làm ở
Nhìn kỹ in chữ đã tầu đường
Chẳng lẽ thấy khuyển nên phải vạy
Có không giả mỗ nói cho tường
Lời tôi khuyên nhủ xin ghi tặt
Từ đây thôi thôi chớ dạo vườn

Ổi đọc rồi; Mít nói xung tắng cho Ổi
một bát tai xiềng niềng. Ổi chẳng nhận
thua hai người đấu đả niềng đấu xả-nợ
đó chẳng ai chịu buồn ai. Xảy có trò Cam
thấy hai người làm gì chổng mông, nên
chạy lại coi: thấy vậy và cười và ngâm
rằng:

Lòng với rõ làm gì đó,
Cái sao đánh lộn niềng đấu đây.
ngộ.....!

Thường-lạc

Nam-kỳ thời sự Giá bạc

Kho bạc nhà-ước.....11 f 85

Đồng-Dương.....11 f 85

Giá lúa

Mỗi tạ 100 kilos chở đến Chợ-lớn và
trả bao lại. Từ 8\$10 tới 8\$60 tùy theo
thứ lúa.

KHUẤY CHƠI LẠ QUÁ

TRAON.—Có 4 chú thợ Huế vô ở làm
nhà cho M. Hương-lẻ Ng... ở Vĩnh-xuân
(Trà-ôn) 1. tên là thợ-Thông, 2. tên là
thợ-Từ, 3. tên là thợ-Trí, 4. tên là thợ-
Cối thì thường ăn chung, ngủ chung,
cùng tui nhau như cật ruột, qua đêm 11
Déembre thợ-Cối ngủ thức dậy rồi cái
hố-bao đã đá súc ra khỏi mồm thì cũng
có ý nghi, mới mở ra coi lại thì mất
hết 2 tấm giấy 5\$00. Số trong hố-bao

Cáo bạch

Có bán các
viết "PORTE-
PLUMES À RÉSER-
VOIR" ngòi viết
bằng vàng thiết
cao "PLUMES EN
ON CONTRÔLÉ"
không sét,
không mòn. Có
khẩu (AGRAF)
một đầu thì bút
viết, còn đầu
kia thì viết chì
(PORTEMINE); có
phụ thêm 1

hộp nhỏ đựng
năm cộng chì
dễ thay. Cây
viết này nếu
giữ giữ xài
mười năm
không hư.

Xin đừng
tưởng rằng cây
viết này giống
theo cây viết
này cũ, một
đồng giá khách
bản đồ.

Mua về, nếu
xài không dùng
không xứng
đáng với đồng
tiền thì trả lại.
Bản hiệu sẽ trả
tiền lại đủ.
Giá một cây
là (có hộp, có
comptegout) **4\$50** -
Mua nguyên 10
về bán lại càng
tính giá nhẹ
hơn nhiều.

Trữ bán tại
nhà in An-Hà

CANTHO

đựng 21\$00 là 4 tấm bạc giấy 5\$00 và
1 đồng bạc lẻ, mà mất hết 10\$00 thiết
cũng ưc. Thợ-Cối tưởng là trong bọn
mình đó khuấy chơi, mới kêu dây hỏi
tê ra ai ai cũng nói rằng không có. Tự
Cối tức mình khóc.....!Chú nhà nghe
hỏi ra thì cũng khó mà phân xử, là nếu
người ngoài lấy thì là thộp hết cái hố
bao, chớ sao có lấy phân nửa rồi còn
chừa phân nửa. Vậy nên M. hương-lẻ
Ng...biểu 3 chú thợ kia phải tự xử lý;
Còn thợ-Cối thì cứ việc khóc mũi.

Nói thì nói vậy, nghi thì nghi vậy chớ
chẳng biết ai. Qua đêm sau thợ Cối cũng
rầu của chẳng chuyện vãn với ai, vừa
đỡ mừng chung vô thoát thấy 2 tấm bạc
giấy nằm nơi chiếu, liền lượm lên coi
quả là 2 tấm giấy của mình, mừng
quán bèn đem gởi cho chủ nhà. Thiết
là ai khuấy chơi lạ quá.

Trường Võ văn Cantho

Dạy học trò thi lấy bằng cấp Sơ học

Học và ăn ngủ tại trường

12 \$ một tháng

Học và ăn buổi trưa 7 \$

Học ngoài.....4 \$

Bữa 12 tháng chạp Annam bài

trường

Bữa 12 tháng giêng Annam

tự trường

Hội mua bán lúa

« Nam-lợi-mỹ » TRÀ ÒN

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi muôn)

Hội mua bán chắc chắn, cần lường
thật thật, vì nào ở xa muốn bán xin gởi
lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giấy thép định
giá, hoặc sai người đến thương nghị.

Nguyễn-văn-Yên

Nguyễn-văn-Bổn

Nguyễn-văn-Cần

Đặng-văn-Ghiếu

Quản-lý

Bọn hát xiết Annam

(Cirque Annamite)

Lời kính cáo

Từ ngày chúng tôi lập thành bọn hát
xiết Annam đến nay gần 1 năm rồi
thường đi hát khắp Lục-châu, đến đâu

uời cho phải: cũng như Đồng bang, đôi
nghĩa Đồng bào, thương tình đồng chí,
vui lòng xem giúp, lại cũng là may: kếp
hạt và nam nữ tài tử của bọn chúng tôi
làm tướng dặng em tại đẹp mắt Đồng-
bang, nên tiếng khen không giứt. Ởn
ấy, chúng tôi toàn cảm ngàn ngày.

ghi vì: Xưa nay Đồng bang ta chưa
ai ra lập dặng một bọn hát xệt khi cù
sung túc như các nước bên cõi Âu-mỹ
Nay chúng tôi chủ ý, thiết là: bắt câu
lời chỉ câu danh, muốn lập thêm bọn hát
xệt của chúng tôi ra cho thiệt lớn, kếp
làm tướng chọn người cho thuần thực
ngô ngoại bang trông vào may mà dặng
đẹp mắt ngợi khen, thì tiếng thơm cũng
bay lầy cho Đồng-chúng.

Vậy tôi rao báo này cho Lục-châu
người Annam ta mà thôi, ai có biết kiểu
cách chỉ lạ trong cuộc thể thao: nhào,
múa, đánh đu, đi giày, hoặc nghề chi
khác v...v... Xin đến giúp sức cùng bọn
chúng tôi, thì chúng tôi cũng trọng tiếp
luận tài nập dụng và huấn cũng cho
xứng đáng.

Nếu vị nào muốn viết thư trước cho tôi
mà bàn luận đều chi, xin để bao như
vậy: Và xin nhớ hẳn cho tôi cái hiệu thì
tôi sẵn lòng trả lời.

Monsieur André Thận. Directeur
de la troupe d'acrobates Annamites à
Vinhlong. (à faire suivre)
André Thận kính cáo

Lời rao

Ông trưởng-toà Nguyễn-quang-Khuê
cần dùng một người làm phó trưởng-toà
(clerc assermenté): chẳng cần chi thạo
nghề ấy, miễn là ăn học đủ thì thôi.

Ái muốn xin do nơi Báo quán An-Hà

Nam-Bác-Ái

Kính trình cùng quý vị:

Tại tiệm tôi, có trữ Trà-Nam-Việt, dầu
mần (Essence de menthe) hiệu Lò-tiên
và các thứ xà-bông.

Có phòng ngủ, rộng rãi sạch sẽ.

Có bán cơm Annam, cơm Tây, và rượu
lễ.

Người Quản-lý tiệm này, biết phép
vệ-saib, cho nên sự tinh khiết ít nơi
bị kếp!

Cúi xin chư-vị đồ-g-bào, mở lòng đoàn
thể, giúp chúng tôi cho vững bước trong
cuộc thương trường, là 1 điều chúng tôi
rất trọng ơn chư quý vị lắm đó.

Nghĩ rằng:

Người Annam, thương Annam, Lập
sòng, phá núi, dầu làm như chơi!
Monsieur Lê-Mai, Quản-lý

Nam-Bác-Ái

Poste de Trà-ôn

Kính dõn

Mấy ông Chủ-bút Nhứt-trình quốc-ngữ
nếu đi lỡ đường, ghé ăn, nghỉ tiệm tôi
chúng tôi chẳng tính tiền chi cả.

Lời Rao

Ruou Rhum Stella

Hội làm Đuờg và làm rượu rơm ở
tại Cantho kén hùn vốn thêm cho đủ 1
triệu rưỡi quan tiền langsa (1 million et
demi de francs)

Vì nào muốn hùn xin do nơi ông
QUẢN LÝ hội đương niên ngụ tại
phòng văn quan Trạng-sư A. Viviers
tại Cantho

Bán

Có bán một con ngựa kim bác
thảo lai.

Ái muốn mua xin do nơi M.
Pierrat Payeur à Cantho.

Nam-Đoàn thể

RESTAURANT

Quai du Fort Cantho

Kính cùng lục châu chư tôn dặng rỏ:

Chúng tôi mới lập 1 cái tiệm hiệu là
NAM-ĐOÀN-THỂ gần cầu tàu Khách-trú,
gần nhà hàng ông Võ-hiếu-Đề (quai du
fort Cantho) để bán đồ điểm tâm như
là: café, bánh, nước đá, và đồ thứ
rượu (Consommation) và sách, vở, giấy,
viết, mực v. v.

Xin mời lục-châu chư tôn có dịp đến
Cantho tiện đường dời gót ngọc lại tiệm
chúng tôi, trước coi cho biết công cuộc
chúng tôi tạo lập, và sau nữa, chư tôn
muốn cần dùng món chi, chúng tôi sẽ
làm cho chư tôn vui lòng.

Xin đến, sẽ thấy chúng tôi hết lòng
hoan nghinh và tiếp đãi vừa ý chư tôn
chẳng sai.

Xin chư tôn niệm tình Annam cùng
nhau.

NAM-ĐOÀN-THỂ Cúi bạch.

Hạu thanh

Giao tiếp thương mại hội

CU LAO MÂY— TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1
Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre
1919 thì số mỗi 100\$00 thì lời dặng 52\$
còn tài sản tích hội hết thấy giá dặng
50\$00 đều tính nhập vô số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn
là 150\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn
tùy thích. Định đến ngày 1° Decembre
1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn
hỏi đều chi xin gửi thư cho Monsieur
Tứ chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương xã Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đạt
rồng bằng nước mía, uống đã ngon mà
giá lại rẻ.

Vậy Bồn hiệu kính cùng chư quý vị rỏ:
Như vị nào muốn lãnh về bán đang kiếm
tiền huê hồng, xin viết thư cho Bồn hiệu
mà thương nghị.

Lãnh về bán khối trả tiền trước, bán
dặng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu.
Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán
chẳng dặng, thì gửi trả lại cho Bồn hiệu
cũng dặng vậy, miễn là về còn tới thì
thời.

Société des Sucres et Rhums de Cantho

Kính Cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sẵn lòng
muốn bán hai sớ ruộng của ngài, ở tại
Tháp mười (Mýtho) sớ thứ nhứt được
46 mẫu, ở dựa mé kinh, sớ thứ nhì
được 216 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là
kinh Tổng-dốc Lộc, kinh này xáng mới
vết lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước
nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như
muốn chở lúa thặng lên Chợ-lớn đi ngã
sông Vựco cũng dễ lắm.

Hai sớ ruộng ấy đều là đất thuộc tốt
lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá
chi nữa bết; lại sảng trong đất có mười
ba cái địa, cả rất dạt lợi. Có một sớ đất
khác kể cận với hai sớ ruộng nói trên
đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu
Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và
có lẽ trong một ít lâu sẽ giao gia bán
Hai sớ ruộng của quan giám đốc
Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới
15 ngàn gia.

Ái muốn mua lại sớ đất ấy xin gửi
thư cho quan Giám đốc Quesnel tại
Saigon, hay là gửi cho sớ Nhứt trình An-
hà tại Cantho mà thương nghị và đến
xem bản đồ thì hiểu rõ

MỸ KỸ

TIỆM HOA CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON ĐAU

ở đường Ture, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách đặng hay: tại tiệm tôi có làm mà đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mủ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điêu thảo một theo là phần hiệu, vào vắn.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô hổ, nước thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển liễn và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Craussures en tous genres.

TƯƠNG-NGỌC-GIU cần khải

Phở cáo đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quán,
Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến rày,
Lục-châu quân-tử, ơn dày
Mãn-cần mua giúp, ngày nay thạch-hành,
Thanh-bành dặng cửu hàng rộ mở
Mây sấm thêm, thấy thợ tin rông,
Lành in chi thấy đẹp xong,
Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,
thiệp-tan.

Toa, số, bộ, làm càng kỹ lưỡng,
Chắc lại bền chẳng nhượng của người
Nói chi sách đóng thì thôi!
Lưng da, lưng bố, dễ dãi ít hư.
Sách in sáng, tinh từ, Kim Túy,
Tự điển cùng Sử ký Đại nam.

Tuần tra Pháp lệ, dạy kham,
Cách thi hành án, thiệt làm rất hay.
Thước, viết nghiên sáng đây đủ bang
Thiếu chỉ dẫu giấy láng, mực ngời;
Chức trao, nào phải nhữnng lời.
Sang chơi 1 chuyển xin mời các ông

Tuy vật liệu, nay không dễ đủ,
Bồn quán nào dám phụ ý ai,
Khó nhọc thứ mấy chẳng nài,
Miếng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.
An-Hà An-Quán Bđ Saintenoy Cánh-thơ,
Đón khải.

LOI RAO

Kể từ ngày 1er Novembre 1919, ai có trồng mía nhiều xin chờ đến lò rượu RHUMSTELLA tại làng Phú-Thủ (Cánh-thơ) mà bán. Bất luận mấy ghe cũng mua; mua dặng tiền lắm.

Còn ai chưa trồng mía cũng nên trồng cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng nước mía mà làm rượu.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lầu của Trần-văn-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cánh-thơ. Vay xin đồng bang liếu vài cắt tiền làng phí mua đọc giúp vui giấy lác, giải muộn thoãn cũng được vài canh. Trước là coi cho tiêu khiển ngày giờ sau thấy đều tẻ mà chưa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 0\$20
Ai mua nhiều tính giá rẻ hơn
1 cuốn giá..... 0\$20
50 cuốn giá..... 6\$50
100 cuốn giá..... 12

LE-KANH-TRINH

Géomètre-civil

CANTHO—CHAUDOC

LEVÉ DE PLANS

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Lê khánh-Trinh

KINH-LÝ

Cánh-thơ—Chaudoc

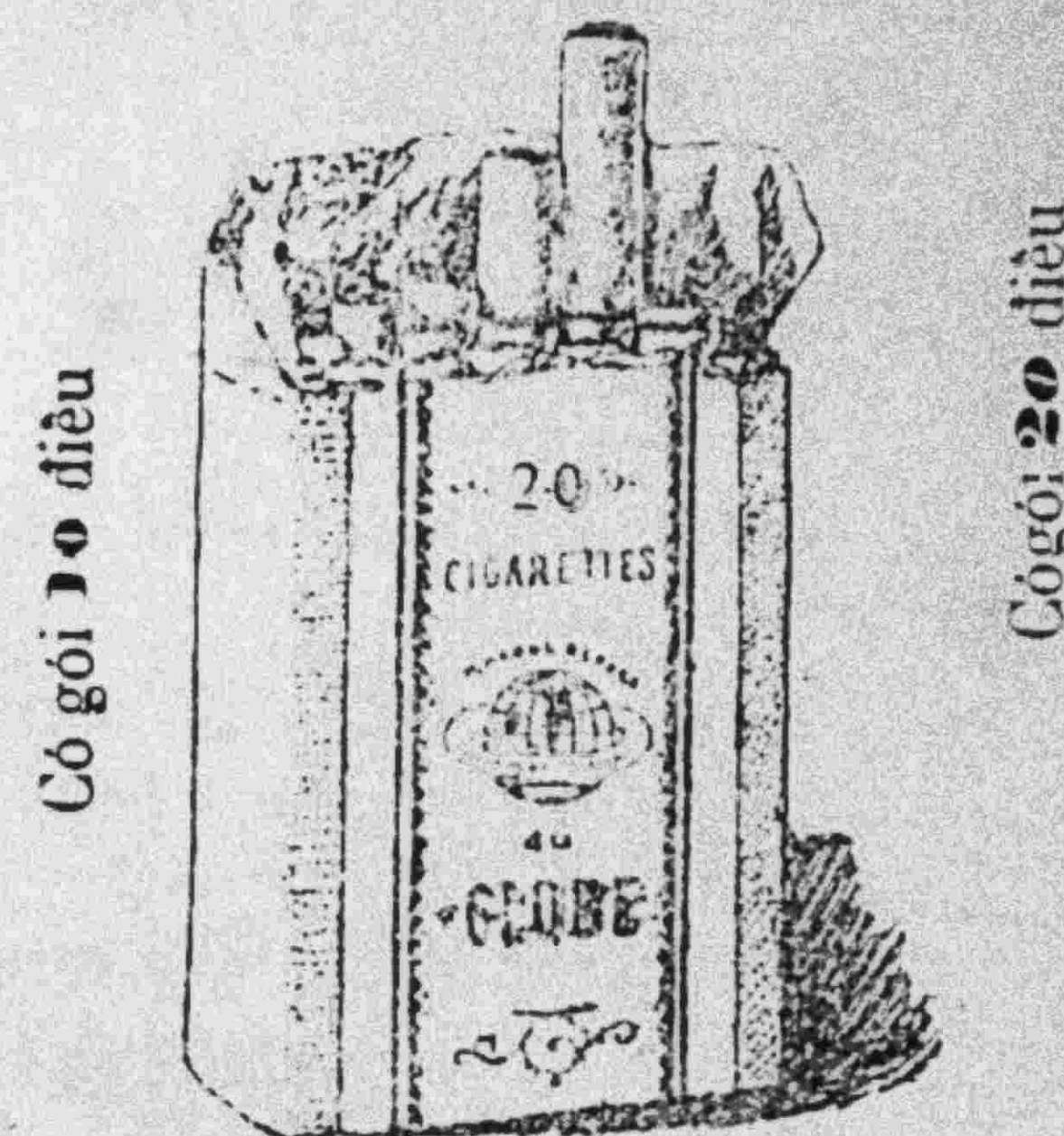
Lãnh đạt điển thổ

Phân ranh hạng

Tương phân thổ sảng

Công chuyên làm kỹ và mau lại giá nhẹ

Xin viết thư nơi tôi mà thương nghị.

Thuốc điển hiệu Globe
(TRÁI ĐAT)

Có gói 10 điếu

Có gói 20 điếu

Hút đã ngon, dễ dành lâu được
không mốc, không mục.
Tại Hãng DENIS-FRÈRES có trữ bán

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CÁNTHƠ

Tại nhà máy này có xay và trữ gạo trắng, bán lẻ và bán tạ. Gạo xay thì có nhiều hạng tùy theo giá.

Trong lục-châu chừ vì nào muốn mua hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà thương nghị.

Décortiquerie de Cánh-thơ.

LOI RAO

Kính cớng lục-châu đặng rõ tại nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, có bán sách của quốc-âm để giúp cho hương-chữ có quyền thi bạch như trước-tòa.

Sách này có 156 trang và có đủ kiến vật thi lời truyền tạo, của ông DƯƠNG-VĂN-MẾN mới đọc.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$ 00

Tiền gói..... 0.15

Xin viết thư đến nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, mà mua.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Géomètre civil

Longxuyen — Chaudoc — Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGÁCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

Lãnh đạt điển thổ,

Phân giải hạng,

Tương phân thổ sảng,

Công chuyên làm kỹ

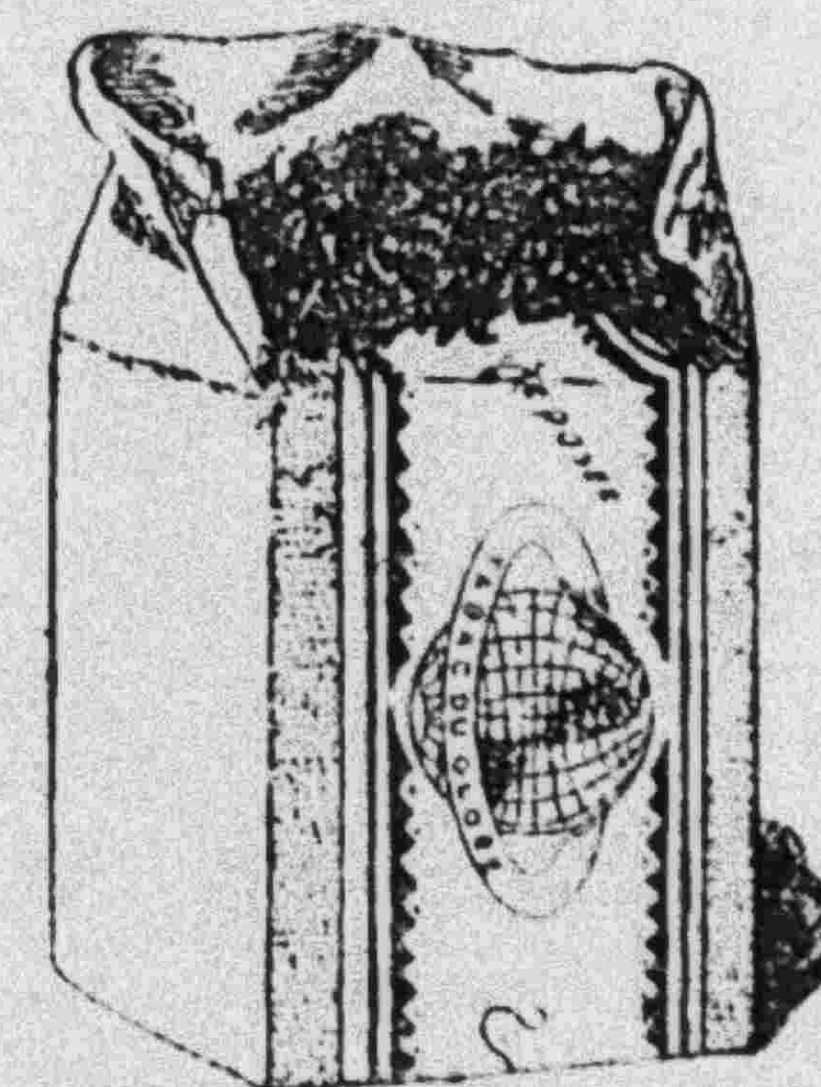
càng và lín giá nhẹ

Biến chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị

Thuốc gói hiệu Globe

(TRÁI ĐAT)

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho thuốc Gô-lô là được, khỏi thòm, hú không khô cổ.

Một mình hãng DENIS-FRÈRES có trữ bán 51 mà thôi.

HIỆU MỚI

Trần-Mạnh

Ở đường me-sông, gần cầu tàu Khách-Trũ—**Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp, thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-lây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) đủ, nón, khăn sạch, thuốc, thơ, thuốc-giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-ách kim-thời, vân vân.....

Kính chào Lục-châu-Quân-tử

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và rẻ, lại còn giá rẻ hơn các nơi

Tôi có lãnh ban CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách) cầu thỉnh có cần dùng món chi, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi thì tôi liền gửi món ấy đến cho chứ-tôn lập tức. Nói tóm lại đến là: chứ-tôn có cần dùng vật chi, ở tại Cantho có bán, thì tôi cũng có thể mà gửi ngay cho chứ-tôn được vật.

Xin chứ-tôn Quý-khách, hòng tình đến-ban, ra ơn chiếu-cổ, giúp nhau, đừng quên lần-bộ trong nỗi thương-tưởng, thì ơn ấy rất nên thêm cảm.

Trần-Mạnh kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU TÂN-PHƯỚC

Đường kinh-lập—**Cantho**

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thấy rõ: tiệm tôi làm bánh mì rỗng bột mì tây, mua tại hãng bán bột tốt có danh tại Saigon, và làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ có kiến rộng nước kiến lên

không dăng, ruồi bọ không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiếu-cổ giúp bằng đồng bang trong cuộc thương mại.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Vô-văn học hiệu

Trường học của Ông Vô-văn-Thom lập, gọi là "Vô-văn học hiệu" đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường.

Thầy giáo cần mẫn cho nít học mau tiến phát vô cùng.

Tiến học và ăn, ngủ phải đồng trước tiến giá như vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ)4\$

Học và ăn buổi trưa,7

Học và ăn ba buổi, ngủ

tại trường12

Như ai dùng giày Quốc-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Vô-văn cũng thâu, cứ mỗi phiếu 100 francs thì kể là16

Bữa 3 Juillet bài trường tới 5 Août thì tựu, còn kỳ bài trường Tè thì cứ rằm tháng chạp bài qua rằm tháng giêng thì tựu bà con có bác ai có dịp đi Cantho ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm điều gì xin gửi thư cho Ông Vô-văn-Thom thì lập tức có thư trả lời.

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RÀN THAY CON MẮT

Chủ nhân **TRIỀU CUONG**

Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 88—**Cholon**

Một tiệm mới ở tại đường Gallieni, số 3—**Saigon**

(Ngang nhà giày xe lửa Saigo-Cholon gần Chợ Mới)

Bổn Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dùng cái nhãn «Con Bướm Bướm» làm tin, chứ quí vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhãn «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kẻo làm thứ giả uổng vào thêm hại

Bổn Dược Phòng có gửi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SƠN, ở đường Pellerin số 23-Saigon bán giảm giá của tiệm tôi, chứ quí vị ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay sáng lòng gửi cách Contre remboursement. Còn tiền gửi về thần chủ phải chịu

SHANGHAI BO HUYES YẾN SƠ VÊ

(20) Thuốc bổ thần tinh thần hiệu

THẬN HOÀN

Theo dõi Văn-minh này trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bệnh nhiều món đã hay, lại lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thận này là một phương quí lạ trong việc tráng dương nếu bệnh các chứng thuốc Thận rất nên đề dặt, theo thuốc này mà trị những là: Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm bao Di-tỉnh, nếu dễ lâu ngày đường Ngạc quan hư xuống móng hoải biến ra chứng Trệ-khí (đau giải) dùng thường thuốc này thì tráng hỏa cho mạnh môn âm nơi thận thì tức thì mạnh giới:

1.—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không dăng, giao cấu không đi, mộng-mị di-tỉnh cũng là đờn bà lạnh nơi tử cung, đờn ông tinh huyết hư nhược nên mới chậm có con, dùng thuốc này cũng hiệu hơn hết, sức mới mạnh lại tinh chắc của các loài cá, và đờn thận thì hơn sức Lộc-nhung, thiệt là bổ thần huyết nhất trong hoàn cầu;

2.—Bàn hoàng thọ thấp, nhiệt sinh chứng lậu trệ, ngủ lâm, mới thì dài gât, lâu thì bất hoải đờn diệu, hay là bởi đau sưng dục mà uống nhiều thứ thuốc lại độc làm cho phát ti-vi hao thần phủ; dùng đến thuốc này cũng dăng bởi bổ chọn ngưng tiêu trừ các chứng bệnh;

3.—Mỗi lưng mỗi gối, nhứt tề xương cốt, đi đứng có đau không vững vàng, các chứng thuốc về cuộc chơi bởi quá độ khiến tinh thần bằng cũng, dùng thuốc này trở nên mạnh mẽ;

4.—Ti-vi hư khí huyết hao kém, hay

mệt hay mỗi đêm khuya, thường hay sông bến bởi lịch trệ nhiều, ăn uống không tiêu, dùng đến thuốc này khai vị kiện ti chân thân au ổn;

5.—Đờn bà con gái đường kinh huyết hư huyết kinh vàng dợt ngưng trở đờn khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích đới hạ, bạch đới hạ, đường kinh trở sục không chừn, khi ít khi nhiều nơi âm môn hư lạnh, dùng đến thuốc này rất hay vô cùng;

6.—Những người già cả, thận hư mang môn hỏa kèm, hay dài đêm, xương cốt mỏi mệ, dùng đến thuốc này rất có tinh bổ thần, dầu già tuổi cao cũng mau có con thiệt là thuốc bổ thận rất nên công hiệu.

Như vì nào có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn này trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho dặng 3, 4 ngày các bệnh đến hết, mà lại mạnh mẽ hơn xưa thần thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khí huyết dâm suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng dăng, bệnh hoạn liên niên, như uống thuốc này cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, thêm sức sống lâu, già trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất hay quí trong hoàn cầu.

Chứ quí vị có mua hãy nài cho dặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhãn «CON BƯỚM-BƯỚM» mới là thiệt thuốc của Bổn-Dược-Pông kẻo làm thứ giả mạo

Cách dùng: Tôi trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong mình cho thiệt mạnh.

THIỆT GIÁ:

Mỗi hộp hai hoàn1\$00

HỒ'I DÔNG-BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
lắm rông bằng nước mía.

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tở
ý bình vực cái mồi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuộc nữa.

Mua uống rồi mới biết.

SOCIÉTÉ

des

SUCRES ET RHUMS

Cantho Cochinchine

Muốn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DUONG HANG

Cantho, Saigon,
Bachieu, Soc Trang,
Vinhlong, My Tho,
Travinh

Vậy mồi lợi càng ngày về tay đóng-chường

Là et approuvé avant publication
Cantho, le 10 Janvier 1920
J. L. Nguyen Huong